Ч. 118 Второк 30 мая (11 червня) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш за окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Торжественне приняте Делеґаций.

В суботу в полудне принимав Є. Вел. Цісар обі Делеґациї, насамперед угорску а відтак австрийску і на промови президентів обох Делеґаций відповів як слідує:

„Запевнене вірної преданности, яке Ви Мені отсе висказали наповняє Мене правдивою радостию.

„З живим вдоволенем можу зазначити, що від часу послідної сесиї Делеґаций заграничні відносини Монархії позістали вповні дуже дружні. Успішне плекане дружних відносин до всіх европейских держав причинили ся дійстно до поступаючого чим раз дальше успокоєня і до консолідациї загального мира. Стоячи при дотеперішних випробованих основах нашої полїтики, будуть змаганя Мого правительства і дальше стреміти до скріпленя сего для наших і для спільних інтересів Европи вдоволяючого стану.

„Більші вимоги Моєї адміністрациї воєнної повертають ся в таких самих границях, як і торік. Они відповідають конечности, котра вимагає, щоби переведену завдяки жертволюбивости народів орґанізацию і узброєнє армії та маринарки дальше розвинути і удержати на висоті своєї задачі обі ті части збройної сили. Економічне і фінансове положенє Монархії буде при тім по можности увзгляднюти ся.

„Відносини Босни і Герцеґовини виказують як під взглядом економічним так і під кождим иншим незмінно вдоволяючий розвій, а ті краї будуть также і в 1896 р. в силї заспокоїти свої потреби своїми власними средствами“.

„Поручаючи передані Вам предложеня вашій патриотичній ревности і вашій випробованій розвазі желаю вашим роботам як найліпшого успіху і витаю вас сердечно“.

Іменем угорскої Делеґациї промавляв до Монарха президент Делеґациї ґр. Алядар Андраші і завіривши Монарха о вірній преданности Угорщини, сказав: „Позаяк конституция вкладає на нас обовязок розслїдити і розважити основно передані нам предложеня, що відносять ся до спільних справ обох держав Монархії, то не може для нас бути тепер нїякої иншої провідної гадки, як лиш та, щоби осягнути вдоволене Вашого Величества, а котре лежить в тім, щоби ми погодили потреби для підвесеня нашої збройної сили, виходячі з відносин европейских і нашого великодержавного становища та наших союзів, з інтересами як наіможливійшого ощадження стоячих нам до розпорядимости матеріяльних сил і тим зберегли для нашого народу разом з благословенними мира также і средства мирного розвою.

Хоч та задача ждала Делеґациї від року до року, то однакож вагу єї відчуваємо подвійно на вступі того великого народного торжества, котре має показати всему образованому сьвітови славу нашого тисячлїтного істнованя державного і всего, що зділала культура під охороною мира. То мудности Вашого Величества і печаливости о добро своїх народів має завдячувати наш нарід благодатну пору тревалого мира, в котрій він міг весь час, всї свої сили присьвятити внутрішному розвоєви і консолїдациї своїх інституций.

Президент австрийскої Делеґациї кн. Лобкович висказав сочувство з причини смерти Архікн. Альбрехта а відтак сказав: Предложеня передані нам спільним міністерством Вашого Величества буде Делеґация як звичайно розслїджувати совістно і заєдно буде мати на оцї сьвітлїсть і великодержавне становище Монархії, але также і податкову силу населеня, з котрої вже нинї в значній мірі користає ся.

В австрийскій Делеґациї вибрано до комісий: буджетової делеґатів: ґр. Баденїого, Хшановского, Чедіка, Дейма, Діпавлього, Думбу, бр. Ґавча, Ґуденуса, Гартеля, Герольда, Гогенварта, Льорбера, Лупула, Менґера, Поповского, Промбера, Руса, Сталїца, Зіса, Вальтерскірхена і Залеского; до петицийної: Богатого, Фукса, Гавсвірта, Гельферта, Кравза, Людвіґа, Пабстмана, Пінїньского і Щепановского; до верифікацийної: Барвіньского, Добльгамера, Пешка, кн. Штаремберґа і ґр. Феттера.

Перегляд полїтичний.

Є. Вел. Цісар розмавляючи з членами австрийскої Делеґациї, говорив з ґр. Баденїм о галицких відносинах краєвих та о виборах, а з дел. Залеским о пожарах в нашім краю. З дел. Барвіньским розмавляв Цісар о відносинах парляментарних, а дел. Лупулови сказав, що було би добре, коли-б комісия для реформи виборчої упорала ся вже з своєю задачию.

В комісиї для реформи виборчої заявив ґр. Кінбурґ іменем лївиці, що позаяк проєкт увзгляднює заступництво інтересів і засаду задержаня селяньского і міщаньского стану по-

---

7)

Землетрясенє і єго причини.

(Конець).

З попередного вже знаємо, що треба конче розрізнити два роди землетрясень: вулканічні і тектонічні. З порядку випадає нам пояснити насамперед причини вулканічних землетрясень, а що они стоять в звязи з вибухами вулканів, то треба ще пояснити і причину тих вибухів.

Кождий вибух вулкану характеризує ся тим, що з гори огнистої добуває ся розтоплена маса або лява і пара та всілякі ґази. З відки-ж бере ся в горі розтоплена маса. Давнїйше був той погляд, що земля єсть в середині розтоплена а лиш в верха утворила ся на нїй тверда шкаралупа, котра не більше груба як 6, а що найбільше 20 миль в глубінь. Новійші, докладнїйші обчисленя і досьвіди показали, що то не може бути. Звістно преці, що місяць і сонце притягають цїлу масу землї до себе і на мори н. пр. викликують то зъявище, котре називаємо припливом і відпливом моря. Коли-б отже верхна, тверда шкаралупа землї була сорозмірно так тонка, то і она мусїла би так само підносити ся і опадати, як вода в морях; тимчасом того досм нїгде не спостережено. Тверда, верхна шкаралупа землї мусить бути далеко грубша і може лиш дуже мала єї часть в самім оседку єсть ще розтоплена. В такім случаю треба здогадувати ся, що та розтоплена маса не єсть рідка лиш дуже густа. Коли-ж припустимо, що та розтоплена маса в середині землї єсть дуже мала, то яким же способом могла би она пробити так грубу (бо на кілька сот миль), тверду масу? На то не маємо поясненя і мусимо хиба припускати, що в середині землї єсть так величезне тепло, що від него топить ся камінє. І то знов не може бути, бо тогди тверда шкаралупа топила би ся зпід споду, ставала би тоншою і западала би ся, а того також нїгде не видимо. На то, в який спосіб творить ся в огнистих горах лява не маємо доси иншого поясненя, як лиш слїдуюче: Осередки вибухів огнистих гір знаходять ся в твердій масі землї. Коли творила ся тверда шкаралупа землї остигаючи поволи, то спідні єї верстви твердли під великим напором верхних, остиглих верстов вже при такій теплоті, при котрій они, коли-б були на верха, були би ще розтоплені. При тім і втягали они в себе велику масу ґазів. Коли-ж де зрушить ся земля, як то буває часто в тих місцях, де суть переломи гір — а майже всї вулькани стоять на таких переломах — то спідні верстви, скоро попустить той напір, топлять ся і творить ся лява. О можливости того переконує слїдуючий досьвід з парафіною (білою масою подібною до воску, котру робить ся з ропи нафтової, а з котрої роблять сьвічки парафінові). Парафіна топить ся дуже легко, але при сильнім напорі тверднє она при теплоті, при котрій звичайно була би розтоплена. Коли розтоплену парафіну впустити в скляну руру втиснути до тої рури велику силу воздуха то під тою напору парафіна стверднє. Тогди затоплюєсь конець тої рури і парафіна в нїй єсть тверда навіть при такій теплоті при котрій би звичайно була розтоплена. Скоро же відбити затоплений кінчик рури, то воздух з неї вилїтає і перестає перти а парафіна в тій хвили топить ся. То само може діяти ся і з камінєм у великій глубині землї.

Питанє тепер, яка сила гонить ляву в гору? Безперечно, що вже само зрушене камінє, що суне ся в спід, витискає ляву в гору в тій розколинї, де оно зрушило ся, але коли зважимо, що лява підоймає ся аж на сам вершок дуже високих гір, то прийдемо до переконаня, що тут мусить ділати ще й якась инша сила. Гора Пік де Теверіфа на острові Теверіфа на захід від Африки підоймає ся просто від моря на 11.000 стіп високо; мусить отже бути якась величезна сила, котра би видвигнула ляву аж на сам вершок тої гори. Тою силою єсть сильно огріта водна пара. Коли втиснути в скляну руру велику силу огрітої пари і конець рури затопити, то пара в нїй лиш перевертає ся, як би хотїла розсадити руру і видобути ся з неї; але не може. Коли-ж відломити затоплений кінчик рури, то стиснена пара зачинає добувати ся з неї з такою силою, що в одній хвили розсадить руру.

сїданя, то лївиця буде голосувати за переходом до специяльної дискусиї. Лївиця противить ся роздїлови нової куриї і домагає ся розширеня права виборчого також на дрібну інтелїґенцию та на властителїв самостійних помешкань.

В Константинополи настала зміна в мiнїстерстві, котра однакож має значінє лиш для внутрішних відносин Туреччини. Дотеперішний великий везир Джевад-паша уступив, а на его місце покликано давного великого везира Саїда-пашу, котрий був доси мiнїстром для справ заграничних. Мiнїстром справ заграничних став Туршан-паша.

З Гонґ-Конґ доносять, що Японцї станули на Формозї головною кватирою в Теї-пеї-фу. Підчас послїдної борби з хіньскими републиканами стратили они всего лиш 8 людий. Шкода якої нароблено розбоями на Формозї, виносить кілька мiлїонів долярів.

Новинки.

Львів дня 10 червня 1895

— **Іменованя.** Мiнїстерство торговлї іменувало практиканта рахункового Людв. Корчиньского, асистентом рахунковим при Дирекциї почт і телеграфів у Львові.

— **Віцепрезидент Намістництва** п. Лідль повернув з інспекцийної подорожи до Львова і обійми урядоване.

— **З Брідщини** пишуть нам: Пос. Барвіньский прибув в понедїлок зелених сьвят до Станиславчика і оглядав тут як і в громадах Монастирку, Руді і Ражневі заподїяні сегорічним весняним виливом Стира значні шкоди на полях і сїножатях наслїдком хибно веденої реґуляциї ріки і осушуваня багон олеських. При тій нагоді окрім людий з названих громад явились також люди з Бордуляків, з Грицеволї, з Ляшкова, з Пісків лешнївских, з Монастирка Лопатиньского. П. Барвіньский оглянувши шкоди заподїяні громадами, випитував ся також подрібно о потреби громадян, о стан урожаїв і причини еміґрациї.

Над вечером прибув до Станиславчика Є. Е. Митрополит на канонічну візитацию. При брамі тріюмфальній повитав его п. Барвіньский яко парляментарний заступник повіта і подякував за труд, який Митрополит поносить для подвигненя рускої церкви і поученя народу. Є. Е. Митрополит висказав свою радість, що так несподївано стрітив тут п. Барвіньского і подякував за щирий привіт, котрий ему тим милїйший, що походить від вірного сина рускої церкви і щирого прихильника руского духовеньства. Відтак витав Є. Е. Митрополита іменем громади начальник п. Бордуляк, а іменем парохії старенький о. сов. Петро Дольницкий. По відправі молебня удав ся Митрополит на супочинок. Вівторок відбулось при численнім здвизї народа богослуженє, на котрім Митрополит сам проповідував. По скінченій візиті від'їхав Митрополит о год. 3 в дальшу подорож в супроводі духовенства і численно зібраного народа. Посол Барвіньский супроводив достойного Гостя до Монастирка, де попрощав Є. Ексцеленцию, пожелавши кріпкого здоровля до дальших трудів, а Митрополит дякуючи за се висказав бажанє, щоби п. Барвіньский перед Монархом і в Радї державній та соймі дальше заступав щиро і ревно справи руского народа, як і своїх повітів.

Тоге-ж самого дня вернув п. Барвіньский до Львова, звідки удав ся до Відня на засїданє делеґаций і Ради державної.

— **Мiнїстерство війни** розписує конкурс на приняте довільного числа аспірантів маринарки военної. Вимагає ся скінченої ґімназиї або реальної школи з іспитом зрілости і 17—20 років віку. Кандидати мають здати вступний іспит. Поданя належить вносити до 15-го серпня; близші інформациї оголосила друком книгарня L. W. Seidel, Wien, Graben. Аспіранти мають 480 зр. річної ґазї, місячно 10 зр. Subsistenzzulage, звичайний Quartiergeld і 200 зр. Equipirungsbeitrag. До року обовязані піддати ся іспитови на кадета морского другої кляси.

— **Посьвяченє дому товариства „Народної Торговлї“** під ч-ром 36 в ринку у Львові відбуло ся дуже торжественно в пятницю в полудне при участи управляючої ради, контрольного комітету і гостий. Чину посьвяченя довершив крил. о. Павликів, парох Успеньскої церкви. По чинї посьвяченя відбуло ся в комнатах канцелярії товариства угощенє гостий при многих тоастах.

— **Нова школа рільнича** буде заходами окружної ради шкільної в Бродах заведена при школї народній в Підкамени. Реформа школи в Підкамени на школу о характері рільничім есть фактом, котрий може в будучности мати вплив на шкільництво.

— **З Букачовець пишуть нам:** Дня 7 с. м. о годинї $2^1/_2$ пополудни вибух огонь в нашім місточку і знищив 7 загород заможних селян і церков, котра цїлком згоріла лише мури зістали. Школу удало ся з великим трудом уратувати. Щастє, що не було вітру і що ратунок був добре ведений. Ратунком управляв вахмістр жандармериї Бейтель. Огонь повстав з неосторожности дітий.

— В саму недїлю Зелених сьвят був **в Скалатщинї великий град**, потягнув лінією від Колодіївки, а скінчив на лїсах волицких і краснянських. Найбільше витовк в Скалатї і Остапю, також досить у Вікнї, в Краснім був троха на деяких полях, а найбільше в самім селї геть пооббивав садовину. Жита деякі вже давнїйше переорали і засїяли ячмінь, другі недавно переорано і засїяно гречкою, деякі переорюють тепер і будуть сїяти в осени озимину. Миши і хомяки понищили озимину, а на весну посуха зимно і вітер богато пошкодили, тепер знов град докінчив.

— **Нова стация телеґрафічна** буде отворена з днем 12 с. м. в Мариямполи, станїславівского повіта, при тамошнім почтовім урядї.

— **З Мостів великих** пишуть: Жита, котрі з зими о тілько удержали ся, що не треба їх було переорювати, стинає у нас якийсь хрущ немов серпом і то тепер, коли оно в повнім цьвітї. Инші знов стебла лежать як би були стиснені і зломані клїщами. Єсли сей шкідник погосподарює ще кілька днїв, то пропаде що найменше 20% жита.

— **Буря з градом** навістила дня 22 м. м. тарнобжеский повіт. Град величини волоского оріха знищив всї засїви в пятьох громадах.

— **Про хмароломи в Віртемберзї** в днях 4 і 5 с. м., про котрі ми оногди згадували, доносять такі близші подробицї: В містї Балїнґен запало ся кількадесять домів, а майже всї мости і канали цїлковито знищені. Пропало 10 осіб, з котрих кілька утонуло. В однім з доохрестних сіл завалило ся 7 домів в наслїдок напору води і потонуло 7 осіб. В Ляфен розпало ся також кілька домів, а 15 осіб найшло смерть або в розбурханих филях або під розвалинами домів. Вода забрала кладовище, а филї уносили домовини з мерцями. Шкоди зроблені хмароломом в громадї Ляфен обчисляють на чверть мiлїона марок.

— **Процес о убийство.** Перед судом присяжних в Тернополи відбула ся сими днями карна розправа против пятьох селян з Коцюбинець, котрі дня 12 січня с. р. убили побережника Антона Стрільбицкого. Акт обжалованя так сю справу

Коли-ж взяти иншу руру, але вже дуже грубу, міцну, і зробити так само, то скоро відломимо кінчик, пара, що вже не може розсадити рури, зачне добувати ся з такою силою, що дасть їй сильний удар і потрясе нею. То само робить пара і в глубинї землї. Італїяньскому ученому Россі'ому прийшло на гадку запустити глубоко в землю телефони. Він слухав, що там діє ся, і чув виразно такий шум і клекіт, як буває в паровій машинї, в котрій призбирала ся перегріта пара. По тім пішов такий шум, як буває тогди, коли пара у вульканї добуває ся крізь ляву, а відтак настав удар, від котрого аж земля затрясла ся. Було то вульканічне землетрясенє.

З того видимо, що вульканічне землетрясенє викликує пара, котра добуває ся із землї. Тота сама пара гонить і ляву крізь отвір (кратер) в горі, а найлїпшим доказом на то, есть то, що з тої пари творить ся над горою хмара, з котрої відтак нераз паде дощ. Звідки-ж бере ся пара в так великій глубинї землї? Лиш в рідких случаях творить ся она там з води, що дістає ся з верха на розтоплену масу каміня. В більшій части знаходить ся она там вже з тої пори, коли камінє ствердло і лиш длятого, що з гори від застиглої шкаралупи був великий напір, не могла она видобути ся. Скоро-ж де в якім місци зрушить ся в глубинї земля, то, як вже сказано, топить ся і камінє і добуває ся тогди пара, подібно як з тої скляної рури, в котрій відломимо еї кінчик.

Від чого-ж зрушує ся земля? Хто мав коли нагоду плисти ґаляром по Днїстрі понизше Нижнева, або бути над Серетом в околици Улашковець, той міг побачити, як високі стінки тих рік уложені рівненько як би людскою рукою із скал, що лежать лавами одна на другій. На Днїстрі можна місцями вже здалека пізнати ті лави, особливо по дощи: одна іде сина або зеленява, друга червона, третя сіра і так дальше на переміну а всї йдуть рівненько, як коли б хто помалював ті стінки рівними смугами. Над Серетом коло Улашковець есть то само, лиш там стінки не визначають ся вже так ясними красками; там суть лиш лави сїро-зеленого лупка і сивого піскового каменя. Там цікаве то, що в тім лупку знаходять ся богато слїдів з риб, але лиш так, як би їх хто на лупку вималював, і множество закаменілих морских скальок (мушель) і инших морских звірят. Звідки взяли ся ті скали? Коли тут знаходять ся морскі звірята, то очевидно було тут колись море а скали ті утворили ся в мори. Намул в мори осїдав на днї раз такий, другий раз инший і творив верству на верстві, та присипував всїлякі може навіть і живі, а певно погибші звірята. З часом море щезло — де оно подїло ся, нам тут про те байдуже — а намул стверднів і утворив скали, з котрих поробили ся стінки над тими ріками.

Хто-ж знов був в наших горах, в сторонах над ріками Стриєм і Опором, той міг побачити, що стінки над тими ріками, складають ся так само із скал, уложених верствами одна понад другу, лиш ті скали суть покорчені і повигинані (особливо дуже красно і характеристично коло села Корчина), так, що творять то більші то менші фалди, зовсїм так, як коли-б н. пр. хтось розгигнене на зарінку до біленя полотно з обох боків зсунув до купи і збив его у фалди. Нема сумніву, що й ті скали утворили ся колись із намулу в водї і були так само рівні, як місцями скали над Днїстром і Серетом і аж тогди, коли они були вже готові щось їх покорчило. Яка-ж сила могла так покорчити скали, що творять цїлі гори?

Був давнїйше погляд, що великі гори повстали в той спосіб, що якась величезна сила вигнала з під споду землї величезну масу каміня і мов би зробила з него великі вали, котрі ми называемо горами. Докладнїйші розслїди однакож показали, що многі гори не творять одноцїлої маси, лиш розпадають ся на кілька пасем, котрі йдуть рівнобіжно до себе. Найлїпше видко то на горах Альпах, котрих продовженем на всходї суть наші горі Карпати і гори угорскі, що сягають аж під Будапешт. На полудневий всхід від них ідуть дальше гори Динарскі, а серединою через Італїю тягнуть ся Апенїни, котрі на північнім заходї стикають ся з Альпами. Ще дальшим продовженем Альп суть гори на Балканьскім півострові. Всї ті гори разом творять на земли величезні зморщки, котрі однакож не сягають глубоко в землю, а поробили ся більше лиш на еї поверхни. Замітне й то, що великі гори поробили ся по найбільшій части там, де нинї суть великі моря, або просторі низини. З тих і инших причин прийшли учені до того погляду, що наша земля мусїла в серединї трохи стягнути ся; в наслїдок того горішнї, тверді верстви подали ся трохи в спід, а що обєм середної части землї есть менший, як верхної, то та верхна часть, подаючись в спід, спадаючи, мусїла стягати ся і морщити ся місцями. Скали подаючись в спід перли притім одні на других і викликали на поверхни землї ті великі зморщки, котрі ми тепер називаемо горами а самі в собі покорчились та поробили ті фалди, які нинї на них видимо.

представляє: Посесор Мендель Марґулєс приймив в грудни м. р. Антона Стрільбицкого на побережника при лїсї „Зелений кут“ в Коцюбинцях. Антін Стрільбицкий виповняв свої обовязки добре і Марґулєс нїколи не мав шкоди. Дня 12 січня с. р. вертав побережник з кількома селянами з Чорткова, куди доставляв з ними Марґулєсеве дерево. По дорозї вступили до коршми і тут стали забавляти ся. Коли сидїли при горївцї війшов до коршми Михайло Шванк, сїльский полїциант і розпочав з Стрільбицким сварку, а відтак бійку. В бійцї взяли участь і селяни, що разом з побережником пили і так оббили нещастного чоловіка, що він за кілька хвиль помер. — Обжалованї признали ся до вини, але оправдують ся тим, що були пяні. По переведеній розправі засудив трибунал Василя Бабія на 4 роки тяжкої вязницї, Йосифа Душиньского на 3 роки, а Гриня Балу на рік. Прочих двох селян Михайла Шванка і Петра Балу увільнено.

— За безправне лїченє арештовано вчера Павла Олїярника. Олїярник лїчив при помочи приладу, котрим наколював шкіру і смарував відтак муравельним олїєм. Мав двох аґентів, котрі спроваджували пацриєнтів і признав ся в полїцийнім бюрі, що лїчить гостець і венеричні недуги, покликуючи ся на сьвідків з Пустомит і Оброшина, де практикував доси з поводженєм. При домовій ревізиї найдено у него цїлий припас лїчничих средств.

— Великий мантїй. В суботу арештовано у Львові 29 лїтного Франца Келбасу, родом в Колачиць, в ясельскім повітї, за численні обманьства, яких допускав ся під покривкою вироблюваня посад в ріжних урядах. Келбаса, кілька разів караний покутний писар, урядував в шинку Заца при ул. Костельній і там при помочи шинкаря, котрий присилав до него глядаючих посад, обманював переважно бідних людий. В який спосіб поступав Келбаса доказує отся історія братів Йосифа і Івана Кравсів з Ланьцута. Кравси старали ся о посади при електричній зелїзници і зголосили ся до Келбаси, щоби їм написав поданя за що мусїли єму очевидно дорого заплатити. На другий день зголосив ся Келбаса до дому Кравсів і заявив, що може обсадити дві посади при електричній зелїзници та зажадав від Кравсів по 10 зр. — як казав — для урядника, котрий виробить посади. Кравси пристали на предложенє Келбаси, а хитрий обманець, видачи, що удає ся єму легко видурювати гроші, повернув за кілька днїв і зажадав від них сьвідоцтв, котрі узнав за „неважні“ та взяв знов по 2 зр. за вироблене нових. Перед кільканацятьома днями сказав Кравсам, що одержали посади і зажадав по 30 зр. нїби на кавцию. І сим разом дали легковірні Кравси гроші і аж перед кількома днями дізнали ся, що стали ся жертвою мантїя. Арештований Келбаса признав ся до вини і замітив при тім безвстидно: „дурний той, що дає, а мудрий, що бере“.

— Відкрите покладів соли. З Коломиї доносять нам: В громадї Слобода Рунґурска, в закопі Саламона Марґулєса і спілки, де верчено за ропою нафтовою, натрафлено в глубинї 20 метрів на поклад соли камінної високо процентової. Пробку тої соли предложено власти до розслїду, Дальші роботи в загаданім закопі здержано аж до розпорядженя властий. Ґрунт, на котрім викрито поклади соли граничить з ґрунтами, що суть власностию ц. к. правительства.

— Кіньске волосїнє. Австрийский консулят в Парижи доносить, що у Франциї єсть тепер досить сильний попит за кіньским волосїнєм, довжини 50 до 80 центиметрів, котрого уживає ся на тканини призначені до убираня жіночих одягів. Такого волосїня єсть дуже богато в Галичинї, отже отвирає ся користне жерело збуту для сего краєвого товару. Крамницї могли би єго скуповувати і відпродувати з зиском гуртівникам.

— В статії „Перша практична лєкция помиреня партий“ в послїднім числї нашої часописи, стала ся через недогляд в коректї дуже погана похибка; пропущено кілька слів, через що цїлий уступ став неясний і незрозумілий, а то спонукує нас справити на сїм місци ту похибку. Розходило ся о то, щоби показати, як то у нас поверховно і легко трактує ся справи, коли думає ся, що вирозумілість і уступчивість може погодити тих людий, що в найважнїйших справах, справах принципіяльних, зовсїм противного суть погляду — що тим способом можна погодити тих, котрі кажуть, що народу руского нема з тими, що стоять щиро при своїм народї і кажуть, що нарід руский єсть. Ішла бесїда про помиренє партий і так було сказано: „Отже тому всему хотїв пос. Романчук зробити конець і придумав, як кажемо свій плян „помиреня партий“ — плян дуже простий і легкий. Пісдя того пляну не потреба було більше, лиш щоби всї партиї разом сказали: Ми любимо ся і хочемо згоди — а відтак, щоби одна партия (москвофіли) сказала: Нарід руский нїби єсть, але єго нема — а друга партия (народовцї), щоби на то відповіла: Нарід руский єсть, але єго нїби нема“. — Слова: „нїби єсть“, „нїби нема“, вложені в уста обох партий, мали виказати ту вирозумілість і уступчивість, якої можна сподївати ся від тих людий, що принципіяльно з собою не годять ся. Тимчасом в послїдній вступній статї під наведеним повисше заголовком, пропущено в друку наведені тут визначним письмом слова, і то змінило значінє цїлого уступу і зробило єго неясним. Длятого наводимо тут пропущені слова і справляємо сим похибку.

— Померли: Євгения Вариводівна, учителька в Кальнім, долиньского повіта, дочка пароха в Ровтоках, дня 5-го червня, в 23-тім роцї житя; — у Львові Яков Сенк, складач „Народної Часописи“, дня 9-го червня, в 36 тім роцї житя.

— Подяка. Дня 25 мая с. р. забрав менї Всевишний дорогу мою матїр. З першими словами потїхи і безінтересовною помочию около похоронів поспішили Вп. пп.: Звольскі, властителї Бринець загірних, начальник зелїзничої стациї Кноблюх і начальник громади Микола Фариник, котрим складаю щиру подяку, як рівнож дякую всїм пп. товаришам і громадянам за оказане співчуте і участь в похоронах. — *Кароль Людвиґ* з родиною.

Господарство, промисл і торговля.

— Ц. к. Дирекция руху зелїзниць державних оповіщує: В урядовій „Ґазетї львівскій“ розписано оферту на будову поверхового дому в стациї Підволочиска. Дотичні оферти можна вносити до 12 години в полудне дня 20 червня с. р. до протоколу подавчого ц. к. Дирекциї руху (дворець черновецкий) у Львові.

В урядовій „Ґазетї львівскій“ розписано оферту на будову двох поверхових будинків при стациї водній в Лавочнім. Оферти вносити можна до 20 червня с. р. 12 години в полуднє в протоколї подавчім ц. к. Дирекциї руху (дворець черновецкий) у Львові.

Телеграми.

Петербург 10 червня. В зарядї полїциї викрито велику дефравдацию і арештовано якогось полковника. Поки-що викрито лиш дефравдацию на суму 50.000 рублїв. — При Ватиканї має бути установлене посольство російске.

Білград 10 червня. В справі примусу пашпортового на сербскій граници прийшло вже межи Сербією а Австриєю до порозуміня.

Відень 10 червня. Вчера прийшло на улицях міста до бійки робітників, вертаючих з Пратеру, з полїциєю. Полїция мусїла ужити оружя і ранила кілька осіб. Будинок парляментарний стерегла полїция.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1895 після середно-європ. год

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·	4·55	10·25	6·45	—
Підволочиск	—	1·56	5·46	—	9·50	10·20	—
Підвол. з Підзам.	—	2·10	6·	—	10·14	10·44	—
Черновець	6·15	—	—	10·30	2·40	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·35	—	—	—
Стрия	—	—	—	5·25	9·33	—	7·38
Сколього і Стрия	—	—	—	—	—	3·00	—
Белзця				9·15	7·10		

Час подаємо після годинника середно-европейского; він ріжнить ся о 36 мінут від львівског : коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

Силою отже, що зрушує скали в нашій земли, єсть остуджуванє ся землї в єї серединї і усуванє ся верхних скал в глубину. Що правда, не знаємо, як там глубоко в серединї землї виглядає, але коли здогадуємось, що цїла земля була колись розтоплена а відтак остигала, то й мусимо припустити, що она вже дуже значно остигла і на нїй утворила ся дуже груба, тверда шкаралупа. В серединї остало ся ще розтоплене ядро, котре поволи остигає і що раз стає менше. В наслїдок того зрушують ся заєдно в сподї скали і усувають ся в спід; земля корчить ся. Давнїйше, колись дуже давно, коли верхна, тверда шкаралупа була ще дуже тонка, а розтоплене ядро в серединї було більше і скорше остигало, верхна часть усувалась скорше в спід і з більшою силою. Місцями она сильно морщилась і творила гори, місцями же зовсїм западала ся, а в запавші місця напливала вода з моря. Нинї дїє ся то само, але вже значно поволїйше; скали в сподї все ще западають ся, але на поверхни землї не роблять зморщків лиш викликують землетрясеня. Отже такі землетрясеня, котрих причиною стає ся зміна в будові землї, зміна в єї переміщеню, називаємо тектонїчними. До таких землетрясень належить також і послїдне землетрясенє в Люблянї. Теперішні землетрясеня ідуть тими сторонами, де вже дуже давно в наслїдок корченя ся землї поробили ся у єї внутрі розколини, котрі тепер, хоч поволи розширяють ся чим раз дальше. Дальшим наслїдком того корченя ся землї може бути, що по тисячах лїт земля буде западати ся як-раз в тих місцях, котрими переходять землетрясеня.

Що колись западали ся дїйстно величезні простори землї на то маємо найлїпший доказ на острові Крета і на кількох грецких островах. На Кретї знаходять ся кости допотопного звіра, котрий був зовсїм подібний до теперішного гіпопотама, що жиє в рiцї Нїль і великих озерах африканьских. На Кретї були отже колись такі відносини, котрі відповідали зовсїм потребам житя того звіра. Там мусїли бути колись великі озера солодкої води або великі ріки, а то могло лиш тогди бути, коли остров Крета держав ся ще з великою сушею, котра опісля запала ся і зовсїм щезла. Було то вже в тих часах, коли на земли жили перші люди. Так сам видко і з других грецких островів, що они колись держали ся всї разом, пізнїйше же земля поміж ними запала ся і з давної сушї сторчать ще лиш ті острови. Подібні відносини стрічаємо нинї і в сторонах полудневої Італії, куди переходять части землетрясеня з Калябриї попід месиньский пролив і Сицилію в сторони вулькану Етни і дальше. Ті землетрясеня зазначують ся за кождий раз вихами на вулканї Стромболї між лїпарийскими островами, що поробили ся наслїдком усуненя ся спідних верств землї а недалеко лїпарийских островів суть навіть слїди запавшого ся вулькана. Видко, що й тут колись дуже давно земля запала ся. З того й вносять теперішні учені, що колись по тисячах лїт западе ся ще й часть полудневої Італії, а нинїшний пролив Месиньский стане далеко більший. Чи така сама судьба жде й всї ті сторони, де нинї проявляють ся землетрясеня.... хто то може знати? — але й то може бути.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.